Ч. 255 (12.911). Львів, четвер 12. листопаду 1931. Poczłowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Перед виборами в перемиській окрузі.

З виборчої статистики округи ч. 48.

В неділю 22. листопада 1931 відбудуться поновні вибори до сойму в перемиській окрузі ч. 48, що обіймає політичні повіти: Перемишль, Добромиль, Сянік, Березів і Коросно, а то в наслідок уневажнення виборів з 16. листопаду 1930 р. Найвищий Суд у своюму вироці подав як причини уневажнення обставини, що окружна виборча комісія уневажнила безправно кілька лист кандидатів і що перемиський староста видав обіжник, який нарушує основу виборчого права, а саме тайну голосування, заряджуючи, що виборець може вправді віддати голос в коверті, але перед тим мусить устно заявити перед обводовою комісією, на яку листу голосує. Це було причиною замалої розмірно участи виборців у голосуванні 1930 р. в перемиській окрузі, значно меншої, як це було у 1928 р. і пересічно меншої, як у інших східньо-галицьких виборчих округах.

Згадані вище поновні вибори в окрузі ч. 48. мають для нас не тільки чисто льокальне значіння. Є вони у великій мірі питанням нашого національного престіжу як відбитка відносин на польсько-українському пограничу, а в додатку можуть мати і певні практичні наслідки. Тому не від річи буде подати до відома нашого інтересованого громадянства деякі статистичні дані щодо попередніх виборів у цій окрузі.

Передовсім щодо національного складу. Перемиська округа у противенстві до всіх інших східньо-галицьких округ, за винятком міста Львова, має абсолютну польську більшість і українське населення може там здобути найбільше три мандати на всіх шість, але тільки при одній національній листі і при масовій участи наших виборців та при розбитті противника. З пятьох повітів цієї округи тільки два — Перемишль-села і Добромиль мають українську більшість, два повіти — Березів і Коросно — у своїй великій більшости мають характер чисто польський — мазурський, лише в Сяніччині сили приблизно рівні. Є це дальша округа під оглядом національного українського освідомлення не однородна, з відносно значними москвофільськими впливами і то як давної дати так і нової (сельробівщина). За винятком перемиського повіту, що не ріжниться від наших пересічних повітів Східної Галичини, інші повіти виказують доволі ще рідку сітку українських культурно-освітніх і господарських організацій, особливо прикарпатська і карпатська частина цієї округи (Східна Лемківщина), де в додатку царює сьогодні чимала матеріяльна нужда. Ті всі обставини матимуть, очевидно, неабиякий вплив і на вислід надходячих виборів.

Але нехай заговорять передовсім статистичні цифри з попередніх виборів, що їх подаю на основі офіціяльних публікацій. З гори зазначу, що подрібно подам тільки виборчу статистику з 1928 р., бо цифри тих виборів є далеко ближчі до правди, як цифри з 1930 р. При виборах з 1928 р. не було таких масових зловживань як у 1930 р., була свобода агітації і виборчої акції та були допущені виборчі листи кандидатів ріжних партій, які при виборах у 1930 р. окружна виборча комісія в Перемишлі уневажнила і через те цілі політичні угрупування ухилялися від участи в голосуванні, яке тим самим не могло дати вірного образу дійсного розподілу політичних впливів у тій окрузі. Не кажу вже про відомі події у Сх. Галичині напередодні останніх соймових виборів, що мали і там, на пограничу вплив на некорисний для нас хід виборчої акції.

При соймових виборах 16. листопада 1930 було управнених до голосування 268.833 виборців. Віддано важних голосів 202.030 — себто голосувало всього тільки три четвертини виборців (75.15 прц.). З цього числа одержали: листа ч. 1. (Безпартійний Бльок) — 92.522, здобуваючи чотири мандати, листа ч. 11. (Укр. Національний Виб. Бльок) 42.726 з одним мандатом (д-р Володимир Загайкевич) і листа ч. 7. (Центролів) 35.233 — теж з одним мандатом (інж. Павловська з Хлопського Стронництва одинокий представник в соймі польської опозиції зі Східної Галичини). Виборчий дільник виносив 23.130, себто українській листі ч. 11. до здобуття другого мандату бракувало в 1930 р. всього 3.535 голосів і коли би цю скількість здобуто (поминаю знані містерії), то послом був би вийшов однокат д-р Василь Блавацький (УНДО) зі Сянока.

Подрібна статистика соймових виборів в окрузі ч. 48. з 1928 р. представляється ось як:

Повіти	Перемишль	Добромиль	Сянік	Березів	Коросно	Разом
Обводові голосування	141	33	97	59	84	414
управнених	81.248	36.098	53.914	41.841	44.560	257.658
голосуючих	65.813	25.514	42.971	35.889	37.657	207.894
важні голоси	65.685	25.497	42.830	35.805	37.510	207.327
уневажнені голоси	128	47	141	84	147	547
% голосуючих	81·00	70·81	79·70	85·78	84·50	80·70
Упало голосів на листу:						
1 — Безпартійний Бльок	15.332	5.022	7.562	5.462	5.029	38.407
14 — Зьонзек Хлопський	102	312	757	11.045	15.573	27.789
10 — Хлопське Стронництво	5.591	4.154	7.712	5.431	129	23.037
18 — Бльок Нац. меншин (УНДО)	9.264	5.969	6.353	1.263	75	22.924
22 — Виборч. Бльок Укр. Соц. Сел. Роб. Партії (радикали властиво Вол. Зубрицький)	14.509	4.358	46	1.732	2	20.647
Листи без мандатів:						
2 — Польська Партія Соц.	4.809	1.133	2.997	1.151	5.620	15.710
3 — Визволене	95	5	1.129	95	1.914	3.123
4 — Жидівський Бунд	223	38	61	—	—	322
6 — Укр. Нар. Союз (УНС)	18	—	199	—	—	217
8 — Сель. Роб. — Правиця	—	402	—	205	—	607
13 — Роб. Хлопська Єдність (комуністи)	—	22	2	—	14	38
17 — Сіоністи	6.264	1.953	2.939	1.617	1.384	14.148
19 — Сель. Роб. Лівиця	3.020	220	3.738	552	1.435	9.003
20 — Руська (москвофільська)	1.926	963	6.249	500	3.402	13.040
24 — Католицька Народова (вшехпольська)	3.743	506	2.744	5.362	2.373	14.826
26 — Укр. Партія Праці	2	—	5	4	1	12
33 — Загально Жид. Нац. Виб. Бльок	882	513	330	410	231	2.166
36 — Листа Роб.-Селянська	—	—	—	2	305	307
37 — Стояловці	—	27	16	954	7	1.004

У сумі було в 1928 р. важних голосів 207.327 — отже більше на приблизно 5.000 як у 1930 р. участь у голосуванні була тоді більша 80.70 прц. супроти 75.15 прц. в році 1930. Виборчий дільник виносив у 1928 р. — 19.203 супроти 23.130 з 1930 р. На обі українські національні листи (ч. 18. і ч. 22.) упало тоді разом 43.571 — отже на 845 голосів більше як на ч. 11. в 1930 р. У порівнанні до загального числа важних голосів упало на листи ч. 18. і ч. 22. важних голосів 21.01 прц., на москвофільську листу ч. 20 — 6.29 прц., а сельробівську ч. 19 — 4.34 прц. Число всіх українських і москвофільських голосів усіх угрупувань у відношенні до загалу голосів виносило тоді округло одну третину. При розподілі мандатів одинка одержала два мандати, листа ч. 14. (вийшов Ян Стапінський) 1 мандат, ч. 10 — 1 мандат, ч. 18 — 1 ман., (д-р Вол. Загайкевич) і ч. 22. також 1 мандат (Вол. Зубрицький).

Наведені цифри дещо нас навчають і повинні бути для нас дороговказом при теперішніх соймових виборах в окрузі ч. 48. Можна приняти, що москвофільські впливи в окрузі а зокрема в Сяніччині і в Кросьнянщині, в останніх чотирьох роках не поширилися, а мабуть також і сельробівські і обі ті групи не мають ніяких виглядів на те, щоби здобути мандат до сойму. З польського боку проти одинки йдуть вшехполяки (листа ч. 4. досі без мандату) і центролів (листа ч. 7), проти котрого спеціяльно звертає своє вістря санаційна аґітація. В окрузі є повне розбиття на всіх фронтах і серед тих відносин є зовсім реальна можливість здобуття другого українського мандату, як це вже було у 1928 р. Треба лишень живішої акції в південно західній частині округи хочби в останіх днях і масової участи наших виборців в дні 22. листопаду 1931 р. Тоді одинацятка вийде з побідою, а Східна Лемківщина матиме свого власного українського представника в законодатних установах.

Д-р Степан Баран.

Польська пропаґанда в Італії.

(Від власного кореспондента.)

Рим, 3. XI. 1931.

На цілому европейському фронті зазначився великий наступ польської закордонної пропаганди. Кілька останніх невдач на полі закорпаґанди. Кілька останніх невдач на полі закордонної політики, як перенесення української справи з Комітету Трьох на Раду Ліги Націй, невдача в Гаському Трибуналі у справі литовських залізниць, скріплення загальноревізіоністичних настроїв з вістрям, спрямованим проти деяких польських кордонів, стурбували цілу польську опінію і примусили польське міністерство закорд. справ витиснути за кордоном всі можливі пружини.

Велику частину уваги присвячується зокрема і фашистівській Італії, — тій самій Італії, де теперішній польський міністр. закорд. справ довгий час був послом і залишив після себе численні звязки і впливові знайомства, і де природна польська опінія сподівалася найти найбільше „зрозуміння" для всіх тих труднощів, які польському урядови приходиться тепер переборювати. — Хто як хто, — казали поляки в кульоарах Ліги Націй підчас останньої (вересневої) сесії, а італійці голосуватимуть за нами. — „А тимчасом — скаржився пізніше вшехпольський „Курер Львовскі", — після кульоарних незаперечних відомостей опозиції італійського делеґата (рішенню Комітету) не було..."

Отже ясно, що поляки уживають тепер всіх зусиль, щоби такі несподіванки з боку італійців не повторювалися, і засобів до того не жаліють... Ми не маємо можливости спинятися над схарактеризуванням усіх тих засобів, — всякий більше-менше обзнайомлений з дипльоматичною роботою посольств за кордоном, знає, в чому вони полягають... Ми-ж — з нашого журналістичного професійного становища — відмітимо лише один з них: утворення цілої низки „кореспондентів" з Польщі взагалі і з її східних земель зокрема. Одним з тих кореспондентів є досить знаний фашистівський публіцист Даріо Ліскі, що недавно перед своїм виїздом до Польщі, отримав з польського посольства орден „Відродження Польщі" і видрукував у „Коррере Адріатіко" (з 2. жовтня) кореспонденцію про два відомі документи, опубліковані „Курером Цодзенним" про фінансування німцями українських орґанізацій. Треба зазначити

проте, що цей кореспондент намагався все-ж бути до деякої міри обережним; зазначив наперед, що сам він тих документів ніколи не бачив, і що їхня дата (1926 рік) є дещо застара, але, мовляв, часопис, що їх видрукував, є такий поважний, і розголос від цих документів у польському суспільстві такий великий, що він вважає потрібним сказати про них теж два слова. І в дальшому каже він — головно на адресу німців, що дозволяють собі встрявати у внутрішні справи другої держави... Але „Коррієре Адріятіко" є мала провінціональна ґазетка, яка в політичному світі не відіграє жадної ролі, — стаття в ній має значіння хіба чисто формальне, що не дурно, мовляв, людину приймали, за стіл саджали, орденом нагороджували.

Але ось зявився другий „кореспондент". Цей уже — в столичній „Трибуні" (з 31. жовтня 1931) і називається Вірґілій Ліллі. Перо має легке, стиль барвистий, порівнання поетичні, але зміст — як у пісні співають: „На городі бузина, а в Київі дядько". Такою „бузиною" на польському городі є, мовляв, ціла українська справа, ну а „дядьком у Київі" вже відомо хто: більшовицька Росія. Так і пише чоловік:

— Але щож воно є так зване українське питання? — І відповідає:

— Росія і тероризм".

І більш нічого! Так просто. — Треба пригадати, пояснює він, що в двох кроках звідси находиться Росія в убранні червоної Української Республики... Росія хоче відібрати Волинь і Східну Галичину... Алеж Східна Галичина є цілковито (чуєте? — Е. О.) польська, і Львів дав баталіони пятнацятирічних хлопців, що під грім гармат змагалися за свободу Польщі... Від Австрії у Галичині не залишилося й сліду. Навіть (яке чудове це „навіть"! — Е. О.) жиди є тут стопроцентовими поляками. На Волині антипольський рух є сильний, але поверховний. Він не має ґрунту в народі, але його коріння занурилося в еміґрантській інтеліґенції, що працює з Берліна, з Праги, з Москви, і з Америки. Виявлення їх діяльности є терористичні, і тому спорадичні і штучні. В усякому випадку фактом є, що українці, жиди і німці цеї території відчувають у Польщі могутню підпору і звязок з великою західною цивілізацією... І це є настільки правдою, що терор там нічого не може зробити, і українська військова організація даремно намагається вимахувати смолоскипами ірелентизму і свободи. Ніколи українці не погодяться зеднатися з червоною Українською Республикою..."

Виходить, що УВО вимахує своїми „смолоскипами" саме задля зеднання з червоною Республикою. Але в усіх пропольських виступах цих днів слідне бажання представити цілий український рух у Польщі, як рух інтеліґенції, що не має ґрунту й підтримки в народі, а находиться на службі у більшовицької Росії, і тому, напр., п. Ліллі, на питання, що таке „українське питання" відповідає так просто: „Росія і тероризм". Ототожнює український рух з тією Росією, що саме проти неї спрямовують найбільше зусилля українців, а в боротьбі з нею приносить українська інтеліґенція і українське селянство майже щоденно кріваві жертви!

І мушу сказати, що така пропаґанда бе в ціль. У західній Европі тепер занадто добре знають зручність більшовицької пропаґанди і її бояться. Кожний починає тепер все більше розуміти, що наближається день, коли кожний мусітиме вибирати: по той чи по цей бік барикади, — і польські зусилля представити галицько-волинську інтеліґенцію, та соборницьку еміґрацію, як більшовиків, — що в своїй „соборности" намагаються зеднатися з червоною Україною, аби лише не бути під Польщею, — зусилля, що находять несвідому, а іноді й свідому підтримку з боку деяких уенерівських кол, — находять мимоволі відгук у зляканій душі.

Евг. Онацький.

Америка ще раз упоминає.

ВАШИНГТОН 10. XI. ПАТ. Уряд Зединених Держав має надію, що можна ще намовити Китай і Японію до поладнання конфлікту в дорозі безпосередніх переговорів. Приготовано нові ноти до Китаю і Японії, які будуть домагатися припинення збройної акції та відкликання військ зі спірних територій. В нотах пригадається рішуче умовини мирового пакту і договору 9 держав, що ґарантують незалежність Китаю.

—o—

Боротьба проти целібату в Америці.

I.

В „Ділі" ч. 231 з ц. р. подано коротку реляцію про збори (собор) закарпатського духовенства у Зелинених Державах 1. вересня 1931, де однодушно ухвалено резолюцію проти целібату і рішено вислати меморіял у тій справі до Апостольської Столиці. „Нова Зоря" (ч. 79 з 18. X. 1931) поспішилася, своїм звичаєм, покпити собі з тієї ухвали, мовляв, „за сотки літ нічого не навчилися..." Позиція „Н. Зорі" тут легка — наче тих „нанятих плачок", що не входять і не мають входити в мерітум справи, тільки мають те ухвалити й те ганити, що їм сказано. Та саме хід целібатового примусу між гр.-кат. духовенством в Америці може нам відслонити дійсні чинники й дійсну ціль целібатової реформи також тут у нас. Відкрили цей хід часописи американських „угро-русинів", які в останніх місяцях буквально переповнені боротьбою проти целібату.

Ще в 1892 р. кард. Ледоховський, тоді префект „Конґреґації для пропаґанди віри", видав був декрет, що 1) жонаті гр.-кат. священики мають бути чим скорше відіслані з Америки до своїх дієцезій в Европі і 2) на майбутнє лише целебси можуть їхати на місії до Америки. Цей декрет Конґреґація умотивувала тим, що священики тогож обряду, які взяли зі собою жінки й діти, **є на найтяжчу соблазнь не тільки католикам, тамошнім мешканцям, але навіть дисидентам"** (!?). Одначе цей целібатовий примус якось не вийшов поза рямці „тенденції" й гр.-кат. духовенство в Америці вже думало, що декрет кард. Ледоховського пішов у забуття...

В серпні 1907 р. приїхав до Америки покійний еп. Ортинський і привіз з собою папську булю „Ea semper", яка відбирала від наших тамошніх священиків право миропомазувати зараз по хрещенні, від епископа відбирала право висвячувати жонатих клириків, а нашим вірним улекшувала перехід на латинський обряд. Епископ Ортинський крив цю буллю, не оголошував її і ніколи її не проголосив. Та найшлися такі, котрі викрали цю буллю, відфотографували її і вже в вересні 1907 р. опублікували її. Міряни й духовенство обурилися. Всі гр.-кат. священики і сам епископ вислали до папи спільний меморіял і Рим буллю відкликав.

Алеж її тенденції залишилися живими, а по світовій війні ще й змоглися.

В 1916 р. еп. Ортинський помер. По його смерти „угро-русини" відлучилися від галичан. Їх адміністратором став о. Мартяк, а адміністратором галичан о. Понятишин. Оба адміністратори давали висвячувати також жонатих клириків за згодою тодішнього апост. делеґата Бонцано. В 1924 р. на епископа для галичан Рим назначив о. д-ра Богачевського, а для „угро-русинів" еп. Такача. „Америк. Русский Вістник" пише, що еп. Такач, як тільки приїхав до Америки, мав висловитися, що приїхав „з повними правами гр.-кат. епископа" та що „ніякого целібату з собою не привіз". І дійсно еп. Такач аж до 1930 р. приймав жонатих священиків із чужих дієцезій і висвячував жонатих богословів. Але еп. Богачевський уже зразу погодився з целібатовими американськими кавтелями. Згаданий часопис пише про це: „Же з якими смутними последствіями ідет заведеніе целібата, то указует нам українська гр.-кафт. дієцезія, від которой одорвалися 42 церкви. А хто хочет уничтожити нашу гр.-кафт. церков і нагнати наш русский народ в індепенденцію, тот най пробует заводити целибат у нас".

Та меч Дамокля повис і над еп. Такачем. Римська Конґреґація для східних церков видала 1. березня 1929 р. декрет, що 1) до американських гр.-кат. епархій можуть приїзджати тільки нежонаті священики, 2) що наречена може йти за обрядом нареченого не тільки по вінчанні, але вже підчас вінчання (що виходить на некористь гр.-кат. церкви). А 23. грудня 1929 р. Конґреґація видала декрет, в якому повторила свої розпорядження з 1. III. 1929 р. і ще додала, що всі священики і вірні східного обряду підчинені місцевим **латинським** епископам, одначе „угро-русинів" вийнято зпід цього розпорядження. Еп. Такач аж тепер відмовився висвячувати жонатих клириків і в травні ц. р. засуспендував чотирьох священиків (Невіцького, Варзалія, Чорпока і Авророва), які отверто виступали проти целібату. Це не тільки не помогло, але ще більшу бурю спричинило. Головний провід в антицелібатовій акції перебрало „Соединеніе", дуже богате асекураційне товариство „угро-русинів", зі своїм предсідником Мих. Югасом на чолі. Орган „Соединенія", великий тижневик, згаданий уже часопис, від півроку майже всі свої шпальти заповнює статтями та протестами проти целібату. Запротестувала проти целібату навіть „церковна рада катедрального храму" в **Homstead Pa,** де еп. Такач резидує. „Соединеніе" вислало до папи меморіял, в якому обвинює Конґреґацію для східних церков, що вона „права восточной Церкви не убольшает, не боронит, но мало-помалу одберает, ломит, уничтожает".

В Америці, де парохії своїми датками удержують духовенство й епископа, така боротьба для епископа дуже тяжка. Тому еп. Такач скликав на 1. IX. 1931. всіх священиків на спільну нараду, а вислід тієї наради подало „Діло" з 15. X. ц. р. Що скаже Рим на їх меморіял — поживемо, побачимо.

Священик.

З парляментарної арени.

I.

Справа нової карної процедури. — Як стягають судові оплати в Підгаєччині.

Прим. Ред.: З огляду на великий інший матеріял з парляментарної арени, який мусів увійти до останніх чисел „Діла", цей звіт дещо опізнюється, одначе він не втратив на актуальности.

В середу, дня 4. листопаду ц. р. відбулося засідання соймової правничої комісії під проводом б. міністра Цара. Предметом нарад цієї комісії був закон про зміну деяких постанов карної процедури. В тій справі комісія ухвалила вже цілий ряд поправок і радила над дальшими поправками, які дотичать зокрема постанов, впроваджуючих кодекс карної процедури. М. ін. поправками прийнято постанову, що до компетенції городських судів будуть належати справи за злочини з §§ 152. і 153. (тяжке ушкодження тіла) і про злочини з §§ 171—178, 183—184, 185—186, к. з. (крадіжі і співучасть в крадіжі), поскільки сума або вартість річей не переносить 500 зол., вкінці справи за злочини з §§ 197—202 к. з. (обманство).

Від Українського Клюбу брали участь в тім засіданню посли д-р Степан Біляк і Олекса Яворський. Оба вони забирали слово і порушили справи, в яких в першу чергу заінтересовані широкі круги нашого селянства. Проєкт повищого закону передбачає, що справи легкого ушкодження тіла (§§ 411. і 431. к. з.) мають бути від тепер предметом приватного обвинувачення, а не публичного, значить, що в усіх справах легкого ушкодження тіла суд виступить проти обвинуваченого лише тоді, коли пошкодований внесе скаргу. Проти цієї зміни виступив з довшою промовою *пос. д-р Степан Біляк*, виказуючи, що та зміна унеможливить покарання численних бійок, бо пошкодований, як приватний обвинитель, зможе щойно тоді внести скаргу за побиття до карного суду, як зложить судову кавцію у висоті 20 зол. Теперішні матеріяльні відносини села не дадуть спромоги пошкодованим таку кавцію складати. Такий стан спричинить, що по селах будуть множитися безкарно бійки, а тим самим настане в першу чергу серед молодших моральний занепад і створить підложе для розвитку бандитизму. Це становище д-ра Біляка підтримали пос. д-р Зомерштайн (Жидівський Клюб), декан варшавської Ради Адвокатів пос. Новодворський (Клюб Народовий) і пос. Бітнер (Клюб Хадеції). Одначе представник уряду не згодився на пропоноване д-ром Біляком счеркнення цієї поправки, так, що за нею заявилися представники ББ, які в комісії мали більшість. При нагоді розгляду поправок проєкту щодо судових кавцій, Український Клюб поставить відповідне внесення.

При обговорюванню поправок щодо судових коштів, забрав слово *посол Олекса Яворський* і домагався скреслити урядову поправку, яка підносила висоту судових оплат вдвоє, так, що приміром засуджений на один день арешту замість дотеперішньої судової оплати 5 зол. мусів би платити 10 зол. Промовець підніс, що згідно з урядовим проєктом, який подвоює судові оплати, судова оплата при засуді хоч би на найменший арешт, не буде нижча 15-ти зол. При теперішніх матеріяльних відносинах села, такі засуди можуть стати руїною цілого ряду одиниць, бо екзекуції на стягнення тих оплат переводять суди безоглядно. Для приміру промовець наводить

випадок, де одній жінці Ліннї Шкіра з Косова, на покриття судової оплати пролав екзекутор остані черевики за 2 золоті. Там, де річ іде про судові оплати, екзекутори не придержуються навіть екзекуційних постанов і стягають ті оплати також з майна родичів, хоча засудженими є їх малолітні діти. Свою промову ілюстрував промовець масовими карними наказами, які видав городський суд в Підгайцях. Члени комісії, оглядаючи ті накази, висказували голосно своє здивування з приводу неймовірних відносин по городських судах. Вкінці промовець вичислив для приміру грошеві суми, стягнені городським судом у Підгайцях титулом судових оплат з найбіднішого населення в повіті. І так та сума за місяць вересень ц. р. винесла в тім суді аж 3.554 зол. Такі високі оплати спричинять, що кожний засуджений буде старатися замість платити гривну, відсиджувати присуджену їм кару, а через стягнення додаткових судових оплат настане ще більше зубожіння села.

В тій самій справі промовляли ще відпоручники інших селянських клюбів і підтримали становище посла Ол. Яворського, в наслідок чого представник уряду зажадав відложити рішення в цій справі, щоби засягнути інформацій в міністерстві скарбу.

II.

З діяльности Українського Клюбу.

Інтерпеляція ч. 36. послів з Українського Клюбу до Президента Ради Міністрів у справі безпідставного шиканування адміністраційними властями на терені львівського, тернопільського і станиславівського воєвідства духовенства греко-католицького обряду за предкладання витягів та виказів з метрикальних книг в українській мові.

Від довшого часу карають адміністраційні власти на терені воєвідств львівського, тернопільського і станиславівського духовних греко-католицького обряду за предкладання державним урядам на просторі тих воєвідств витягів і виказів з метрикальних книг в українській мові, домагаючися, щоби виготовлювано їх в державній мові. В дорозі відкликів і касацій найшлася остаточно низка скарг в Адміністраційному Трибуналі і в Найвищому Суді у Варшаві, а обидві ці найвищі інстанції цілою низкою оречень Найвищого Адміністраційного Трибуналу (з 11. XII. 1928. П. 4503/26) і Найвищого Суду (з 24. V. 1930. ч. II. З. К. 686/29, з 31. VII. 1930 ч. II: З: К: 574/30 та багато інших) ухилили оречення нижчих властей, а засуджених карними ореченнями згаданих властей увільнили від всякої вини та кари через брак суті проступку.

Найвищий Суд станув у своїх ореченнях на становищі, що духовні греко-католицького обряду, які ведуть метрикальні книги, не є державними функціонарями, а тому предкладаючи витяги з метрикальних книг в українській мові, не допускають проступку проти мовного закону з 31. VII. 1924. Дн. З. Р. П. ч: 73:, поз: 724:

Підписані завважують, що по думці обовязуючих дотепер дотичних австрійських приписів, а передовсім по думці розпорядку Міністерства Внутрішніх Справ з 9. III. 1900. ч. 3257. греко-католицькі парохи предкладали викази з метрикальних книг на готових, доставлюваних їм властями формулярах, устійнених міністерством справедливости (форм. пост. у спр. неспірних ч. І. 51122/1900).

Здавалосяб, що такі численні справедливі оречення Найвищого Суду будуть нижчі адміністраційні і судові власти респектувати, та що справа виказів з метрик гр.-кат. парохіяльних урядів буде остаточно вияснена. Одначе адміністраційні власти на терені львівського, тернопільського та станиславівського воєвідства не рахуються з правним становищем найвищих властей, ані також не респектують обовязуючих законів та розпорядків, а воєвідські уряди у Львові, Тернополі та Станиславові і підчинені їм староства видали низку нових рескриптів, у котрих всупереч становищу, яке заняв Найвищий Суд, хотять підтягнути духовних гр.-кат. обряду під категорію державних урядовців і домагаються від них предкладання виказів з метрикальних книг у державній мові, а за невиконання їх поручень грозять адміністраційними карами та накладають їх дальше на духовних гр.-кат. обряду.

Для приміру наведено такі карні оречення:

1) Чортківського старости ч. 39/31/76 з дня 16. червня 1931. проти о. Миколи Івахнюка з Джурина.

2) Старости городецького з дня 15. вересня 1931. ч. 91. (шкільн.) 31. проти о. Михайла Кушкевича з Янова.

3) Турчанського староства з дня 20. жовтня 1931. ч. IV. 18/19. проти о. Михайла Вовчика з Яблінки Нижної.

Підписані, подаючи повищі факти до відома Високого Уряду, питають:

1) Чи знані є Високому Урядові факти безпідставного шиканування та масового карання на землях воєвідств львівського, станиславівського і тернопільського духовних гр.-кат. обряду за вживання української мови при предкладанні виказів і витягів з метрикальних книг?

2) Чи схоче Високий Уряд видати підчиненим адміністраційним властям воєвідств львівського, тернопільського та станиславівського поручення, щоби перестали безпідставно шиканувати та карати духовних гр.-католицького обряду за предкладання виказів та витягів з метрикальних книг тим-же властям в українській мові?

Варшава, 4. листопада 1931.

Інтерпелюючі.

Важна промова Мекдональда.

ЛЬОНДОН, 10. XI. ПАТ. На банкеті, виданому для британського уряду льордом майором льондонської Сіті, премієр Мекдональд виголосив промову, яку можна вважати програмовим „вірую" нового уряду. Заявив він між іншим:

Уряд, який я репрезентую, єдиний у своїм роді і створений серед виїмкових обставин. Є це уряд національний, створений зі всіх партій і головним його завданням опанувати господарські трудноці. Не маю ніякої інструкції, ніщо мене не вяже, маю повну свободу ділання. Дві головні проблєми, які маю розвязати, це: 1) щоб держава мала зрівноважений бюджет і 2) щоб господарська ситуація Великої Британії була забезпечена. Найважнішим завданням теперішнього уряду це упорядкування валюти, яка є проблемою не тільки британською, але й загально-европейською. Премієр підкреслює цілковитий прорив теорії господарської самовистарчальности поодиноких держав і необхідність співділання всіх країв. Він висунув концепцію скликання якнайскорше міжнародної конференції, що розглянула би справу воєнних довгів, репарацій, тариф, роззброєння, безпеки і статус кво Европи, зазначуючи, що задля цього всі держави мусять зробити деякі уступки. Британський уряд готов співділати в такій конференції.

Мекдональд вдоволений візитою Ляваля у Вашингтоні і зазначує рівночасно, що німецько-французьке порозуміння це найважніша підстава теперішнього миру. Британський уряд валина теперішнього миру. Британський уряд готов зробити по змозі всьо для забезпечення успіху роззброїної конференції, але при цьому мусить бути запевнена безпека кожної держави, заінтересованої в тій конференції. Премієр підкреслює значіння, яке для В. Британії має конференція доміній, скликана в липні м. р. в Отаві. Щодо Індії британський уряд стоїть на становищі, що Індіям належиться конституція, але вона мусить бути творчою і підставою для праці держави.

Щодо парляментарної праці премієр зазначив, що парлямент займеться у найближчих днях ухваленням відповідних законів з метою забезпечити господарське положення В. Британії.

Вкінці премієр зазначив, що В. Британія хоче дати приклад всему світові, що значить національне обєднання. Завдання британського уряду трудні і вимагають довшого часу для свого здійснення. Конечна тут співпраця цілого народу та кооперація з іншими державами.

Чи ви зложили листопаловий дар українським інвалідам?

Китайські сили в Манджурії.

ТОКІО 9. XI. ПАТ. На основі відомостей з міністерства війни ситуація в Манджурії представляється грізно. Китайці концентрують на півдні від Аг-ґан-хі значні військові відділи, зложені з 5.500 піхоти, 2.400 кавалерії і 300 артилеристів. Японські сили в цьому відтинку виносять коло 1.000 людей.

Пускають китайців на китайців.

МОСКВА 10. XI. ПАТ. Радянська преса доводиться, що відділи китайського ґен. Чангай-пена посуваються в напрямі Ціцікару, де заведуть бій з армією ґен. Маа. З військами Чангай-пена співділають японські летуни, що закидали Ціцікар і китайські відділи бомбами.

Оголошення, оповістки, місцеві як і з провінції оголошуватимемо тільки за попередньою присилкою належитости. Незаплачені заздалегідь оголошення не будуть поміщені.

З життя Волині.

ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ.

Після переходу прот. Табінського на унію. Перехід протоєрея Табінського на унію продунав по Волині широкою хвилею. Українське населення бачить у цьому факті доказ, що митрополит Денис та його єпископи не мають жадного наміру виконати домагання українських мас, навпаки, зміцнюють русифікаційний пястук. Колиб була яканебудь надія на припинення русифікації, не тікалиб з православ'я такі люди, як прот. Табінський.

Русифікація зміцнюється. Про це свідчить припинення українського органу „Духовний Сіяч", а тепер і викинення на брук б. відпов. редактора цього часопису п. Витенка, аж занадто миролюбиво й угодово настроєного українця.

Сліпий кут. Митроп. Денис нарешті-то згадав про Луцьке Українське Чесно-хресне Братство, проголошене „бувшим" і наділене державним комісарем, завдяки великій політиці п. Пилипчуків. Митрополит перевів на засіданні синоду відповідну постанову й дав наказ луцькому повітовому протоєреєві Павлюковському та настоят. брацької церкви протопресв. Пащевському вплинути на комісаря Маслова та членів його прибічної ради, щоб вони зреклися комісарювання у брацтві і взагалі відмовилися від акції, осудженої синодом. А треба знати, що протопресв. Пащевський **після проголошення брацтва „бувшим" відслужив молебен подяки і проголосив комісарові Маслову „многі літа".** Не легке воно завдання тепер осуджувати його та кликати до опамятання! Природний сліпий кут, у якому опинилися „наказні" брацькі діячі.

ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ.

Банкруцтво обшарників. Як відомо, так звана „рільна реформа" мала на меті ступнево великі обшари поміщичої землі передати в руки малоземельних і беземельних рільників. Ендеки вжили всіх засобів, щоби зберегти на наших землях польське обшарництво, яке саме собою силою якихось вищих причин іде до природної смерти. Це штучне „морфінування" й утримування при житті велико-обшарництва переводилося з чисто політичних міркувань. Та дарма: те, що заслужене природою річей на смерть, невідхильно вмирає. Великі обшарницькі оази серед моря селянського беземелля — навіть при штучній підтримці не можуть утриматися при житті. Просто фатум! Ось що кажуть про себе волинські поміщики устами своїх постанов на зїзді 25. X. ц. р.: 1) катастрофальне положення обшарників, з яких 50 відс. стоїть перед руїною, 2) поміщики ведуть свої господарства так, що вони не дають їм доходу ні на сплати величезних кредитів, ні на платення податків, 3) без штучної урядової підтримки ця вимираюча рільнича кляса мусить загинути. Очевидно, цим сільсько-господарським велитням не хочеться вмирати, і вони знову благають прольонгувати їм кредити, зменшити державні податки і скомпресувати соймикові бюджети. Чи не краще булоб не стримувати історичного бігу рільництва й раз уже зліквідувати обшарницькі господарства та розпарцелювати землі між беземельним українським населенням, яке, хоч й плаче, але платить?!

Заведені надії фінансових кол.

ПАРИЖ 10. XI. ПАТ. Фінансові кола сильно занепокоєні ситуацією Банку міжнародніх виплат у Базелі. Показується, що засоби, якими банк розпоряджав за свого повстання, значно зменшилися. За три місяці розійшлось понад 2 і пів міліярда французьких франків. Поминаючи те, що не здійснилися рожеві надії, покладані на банку при його заложенні, який мав зарадити ріжним господарським і політичним недомаганням, повстає питання, чи Банк у спромозі вести дальше акцію допомоги для держав центральної Европи, якої підняввся в менті свого створення. Це тим дивніше, що нікому не відомо, яка велика кріза в Австрії. Тепер Австрія домагається ще 60 міліонів шилінґів. Тому, що Банк міжнародніх виплат такої суми не має, буде приневолений звернутися за позичкою до французького Банку, а це викликує серед фінансових кол велике занепокоєння

Недуга Митрополита Андрея.

Авторитетне слово лікаря проф. д-ра Маріяна Паньчишина.

У деяких львівських польських щоденниках появилися вчора алярмуючі вісти про грізний стан здоровля Ексц. Митрополита Андрея Шептицького. У звязку з появою таких тривожних вісток і всяких інших, звязаних з ними, поголосок отримали ми від постійного лікаря Митрополита проф. д-ра Маріяна Паньчишина авторитетну інформацію про стан здоровля його Достойного Пацієнта такого змісту: „Перед трьома тижнями захворів Ексц. Митрополит Шептицький на ґрипу, ускладнену високою горячкою та ослабленням серцевого мязня. Після кількох днів недуги відновилося деяке терпіння, а саме запалення суглобів (суставів). У міру тревання недуги наступив загальний упадок сил і брак апетиту. В останніх днях стан недужого ще поважний, одначе помітний зворот до поліпшення: серце працює справніше. живчик 80—90 на хвилину, а температура вагається між 37—38. Зміни запалення суглобів звільна уступають".

Зволікають з австрійською позичкою.

ВІДЕНЬ, 9. XI. ПАТ. З Базелю повідомляють, що надзірна рада Банку міжнародніх виплат рішила відложити рішення в справі кредиту для Австрії у висоті 60 міл. шілінґів до 11. грудня ц. р., хоча Французький Банк зложив уже цю суму в розпорядження згаданого Банку. Міродатним для цього рішення мав бути звіт дорадника австрійського Національного Банку, Бруінса, що на його думку ситуація Австрії поправилася.

Відложення рішення в справі кредиту 60 міліонів викликало в австрійській публичній опінії невдоволення, бо виглядає на недовіря супроти Австрії. Банк узалежнює цей кредит від вияснення Кредитового Заведення до держави і до Національного Банку. „Райхспост" думає, що кредит відложено з політичних оглядів. „Н. В. Тґб." у телеграмі з Парижа звертає увагу, що австрійському делеґатові д-рові Юхові в часі його побуту в Парижі приречено з цілою певністю, що кредит буде в Базелі признаний. Недодержання цієї обіцянки пояснюють в Парижі тим, що останнім часом ситуація Банку виплат сильно погіршилася. Крім того Банк не хоче створювати прецеденсу, щоб інші держави не зажадали для себе кредитів. Базельська ухвала буде порушена у французькому парляменті. Сяк чи так у французьких політичних колах переважає думка, що супроти Австрії зроблено нетакт.

Свята „Рідної Школи".

КОСІВ.

Свято з нагоди ювилею „Р. Ш." відбулося в Косові 11. X. ц. р. Почалося воно полевим богослуженням при вівтарі, поставленім під стіною будинку „Р. Ш." на площі Нар. Дому, на яку входилося брамою, прикрашеною зеленю і національними барвами. Стіну прибрали чудовими гуцульськими килимами, приватними і з місцевої килимкарні та прикрашено чатинням; над образом Богоматери зложено з галузок „1881—1931". Над усім повівали з даху й бічного бальконy та з вікон українські національні прапори. Погода була напричуд гарна. Народу коло три тисячі, всі з кокардками, дехто і з ювилейною відзнакою „Рідної Школи" на грудях.

Службу Божу відправив о. Микитюк із Кут в асисті двох діяконів. При кінці Служби Божої виголосив ідейну проповідь, пересипану добірними цитатами з Шевченка, о. декан Скобельський з Кут. Підчас Служби Божої співав місцевий хор „Союзу Українок" під умілою управою о. Гнатківського.

Після Служби Божої відбулася панахида за всіх померших членів і робітників „Рідної Школи", до якої під проводом о. дек. Скобельського стануло 9 священиків. Рівночасно один священик переводив на тацу збірку на „Рідну Школу". Піснею „Боже великий" закінчилася церковна частина свята.

По короткій перерві, призначеній для розібрання вівтаря, почалася на тій самій естраді академія. Започаткувала II дута орхестра чит. „Просвіти" ім. Мих. Павлика в Косові. Опісля вийшов на естраду голова Пов. Кружка „Рідної Школи" в Косові д-р Ґардецький, адвокат у Кутах, що отворив академію гарною передуманою промовою. По нім виголосив довшу прегарну промову делеґат Головної Управи „Рідної Школи" Дмитро Николишин, проф. з Коломиї. Дальше йшли короткі привіти: пп. послів Чукура від Української Парл. Репрезентації і Вахнюка від Української Соц.-Радикальної Партії, а після них витали свято: пп. Цюцюра, дир. нар. школи в Кобаках, від Взаїмної Помочи Українського Учительства, д-р Сабат від філії „Просвіти" в Косові, д-р Ронляк від „Українського Нар. Дому" в Косові, п. Гнатківська від „Союзу Українок", дальше п. Василащук виголосив гарний привіт від усіх товариств шешорських і п. Манчук із Жабя. Вкінці делегат Головної Управи „Рідної Школи" підчеркнув особливі заслуги для „Рідної Школи" нашого найбільшого мецената і члена-добродія, митрополита Андрея Шептицького та члена-добродія „Рідної Школи" епископа Григорія Хомишина й запропонував вислати їм обом з нагоди свята подяку й побажання, що зібрані приняли гучними оплесками.

З черги були хорові й музичні продукції та діточі декламації. Гарно випали пісні: 1) „Орися ж ти моя ниво" Шевченка-Лисенка та 2) „Дзвони" (щедрівка, Котка), виконані хором співацько-драматичного гуртка Нар. Дому під управою п. Дудчука, директора „Народ. Торговлі". Завдяки йому почули зібрані ще 3) вязанку І. Воробкевича та 4) „Вязанку українських пісень" його власного укладу на оригінальну струнну орхестру, зложену зі скрипок, ґітар, мандолін, цимбалів, челя й басу; складно виконані під його проводом (при чому він сам грав на скрипці) музичні точки діждалися заслуженого загального грімкого признання. 5) Декламацію „Великий День" виголосив зі зрозумінням М. Ґрекуляк. Дуже миле враження зробили 6) співи сполучені з ритмічними руханковими вправами та 7) декламації дітей із захоронки „Союзу Українок", яку веде зі справжньою посвятою, з любовю до бідних сиріток та зі знанням виховної праці п. Марія Лепехова. Вкінці треба згадати гурт діточок із шешорської „Р. Школи", які прибули на це повітове свято зі своїм учителем п. Палагнюком і родинами з далекого села та своїми співами з діточого репертуару й декламаціями виказали, що наука в рідній школі приносить безсумнівно величезну користь.

Свято закінчила знову дута орхестра відіграннням двох точок і національного гимну „Ще не вмерла".

Годиться згадати і тих, що найбільше попрацювали над технічним уладженням ювилейного свята. Це пп. Микуляк, від травня організатор „Рідної Школи" в Косівщині, інж. Григорців з дружиною та п. Войнаровський, а в буфеті неструджена п. Коржинська. За працю належиться їм повне признання.

ОСТАННІ ВІСТИ

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЕКСЦЕСИ.

Вбитий і ранені.

Студентськ. заворушення в Вильні тревають далі. З Анатомічного Інституту ім. Ст. Баторія викинули жидівських студентів. Поляки забарикадувалися. В сутичці вживали каміння й палиць. Студента Вацлавського поцілили каменем у голову. Йому тріс череп. Вацлавського відвезли до шпиталю, де він помер, не відзискавши притомности.

На основі постанови сенату університету Ст. Баторія виклади здержано аж до відкликання.

ПАТ повідомляє, що в Вильні на вулиці Міцкевича прилучилося вуличне шумовиння та стало вибивати камінням крамничні вистави. Та сама агенція повідомляє, що підчас ексцесів було легко ранених 4 студентів християн, 1 жид тяжко ранений а 15 жидів легко ранених.

ПРОМОВА АНГЛ. КОРОЛЯ В ПАРЛЯМЕНТІ.

Льондон, 10. XI. ПАТ. При отворенні сесії парляменту промовляв король Юрій. Він м. ін. заявив, що уряд вестиме мирну політику, головнож цікавиться будучою роззброєневою конференцією, бо сподіється по ній користей для всього світа. Старатиметься зарадити фін. скруті. Конференція Круглого Стола радить дальше, в найближчій будуччині відбудеться конференція з представниками Німеччини.

З ПЕРШОГО ЗАСІДАННЯ АНГЛ. ПАРЛЯМЕНТУ.

Льондон, 10. XI. ПАТ. На вівторковім засіданні парляменту пос. Лендсбері (провідник опозиції) заявив, що теперішній уряд не є національний, а дійшов до влади завдяки ошуканствам, провокуванню паніки, яка, як усі знають, не була умотивована. Мир, який заключили в 1918 р. не був миром, мир, який відповідальність за війну скидав на Німеччину. Кожен знає, що нім. нарід стільки відповідає за війну, що й усякий інший нарід. Тепер, коли читаємо воєнні спогади держ. мужів, крайня пора, щоби уряд почав політику, яка зробила би війні й воєнним відшкодуванням кінець.

Провідник групи протекціоністів з консервативної партії Крофт спитав Мекдональда, чи можна сподіватися, що зарядження в справі дампінґу дійсно будуть внесені в найбл. часі, заки сесію відложать на свят. ферії. Мекдональд відповів, що уряд поступить як ялося.

ЛІҐА НАЦІЙ В ПАРИЖІ.

Париж, 10. XI Речинець скликання найближчої сесії Ради Ліґи Націй в Парижі устійнили на 16. ц. м.

—o—

Розправа за вбиство студента Казанівського.

У другому дні розправи зізнавав студ. політехніки свідок *Ол. Серединський*, якого, як твердить, Казанівський побив того самого дня, що й Бартоша. Він не обтяжує Казанівського, хоч чує до нього деякий жаль. Заперечує, начеб говорив колинебудь, що Казанівського треба вбити. Св. *Байтала* (що сидить у слідч. вязниці, як підозрілий в побитті проф. Клапоушака) твердить, що Казанівський чванився, що битиме Бартоша. Св. *Ем. Чеховський* поліц. комісар твердить, що спочатку було підозріння, що Казанівського вбили з політ. причин. Пізніше виявилося, що воно з політикою не мало нічого спільного.

ПРИСУД.

Після замкнення доказового поступовання предсідник поставив прис. суддям перше питання в напрямі злочину душогубства, а друге в напрямі злочину вбивства. Трибунал на внесення оборони зголився на поставлення й третього питання про переступлення конечної оборони.

Присяглі судді 12 голосами заперечили душогубство, а 7 голосами потвердили вбивство тому трибунал **засудив Бартоша на півтора року тюрми, а Матлу увільнив.**

Берестейський процес.

(Чотирнацятий день.)

На вівтірковій розправі св. *Павловський*, власник складу зброї зізнав, що Синовецький купив у нього 28. березня 1930. пять револьверів, а дозвіл на зброю обіцяв принести на другий день. Св. пізнав один револьвер у судді Скожинського, як куплений в нього. Св. *Пужицький* (відомий з процесу за злогадний замах на Пілсудського) хотів говорити про замах на Пілсудського. Оборона жадає, щоби тієї справи не торкати, бо акт обвинувачення закидає обвинуваченим лише вчинки до 9. вересня 1930. Всі вони від хвилі арештування не могли впливати на дальші події після 9. вересня. Зрештою, суд уже займався справою того злогадного замаху а теперішній суд не може зайняти іншого становища ніж те, яке зайняв суд, який розглядав цю справу. Прокуратор противиться заяві оборони, бо, як твердить, обв. Барліцький мусів знати про зорганізування „пятки" для замаху кілька місяців наперед. Трибунал не прихилився до жадання оборони.

Подрібні зізнання св. Пужицького не ріжнилися в нічому від зізнань із розправи за злогадний замах на Пілсудського.

—o—

НОВИНКИ

— **Місяць Листопад — місяць книжки „Червоної Калини".** Всі видання „Червоної Калини" в місяці листопаді можна дістати з 30% знижкою (крім календаря і видань з р. 1931). 763 ?

— **Чергова конфіската „Діла".** Вчорашнє (254) число нашого щоденника сконфіскувала цензура за статейку у справі перепису населення. В цілості враз із заголовком вичеркнув її верткий олівець цензора. Це 62-та з черги конфіската нашого часопису в цьому році.

— **На будову церкви у Клепарові.** Комітет будови церкви в Клепарові звертається за нашим посередництвом до всього українського населення Львова і до наших товариств та установ з горячим проханням причинитися своїми жертвами до завершення будови церкви на тому передмісті. Комітет хотів би конче покрити дах церкви ще перед приходом зими бляхою і роботи в цьому напрямі вже розпочалися; на жаль на дальше ведення тої роботи не має в касі ані сотика. Том увірить, що ніхто з українців Львова не відмовить своєї **одноразової лепти** на ту

цію і приймe у себе радо збірщиків з Клепарова, які збиратимуть на свою церкву в найближчих днях на основі адрес українських громадян, доставлених Комітетові з Народньої Організації міста Львова. Колиж яка наша установа або хто з громадян бажав би вислати свою жертву безпосередньо на руки Комітету, прохаємо слати її на адресу: Комітет будови церкви в Клепарові (до рук о. Яценкова).

— **З краєвої хроніки.** У Сідлищі, надвірнянського повіту, підчас пожежі будинків Давида Ґріна згинули в огні 11-літній син Ґріна та 13-літній А. Головацький. — Під замітом зловживань грішми окружного львівського суду арештували службовика Гросевича. — З мешкання Авр. Цайхнера в Печеніжині, коломийського повіту, забрали невідомі бандити 5 долярів і 10 зол. — З костела в Жидачеві забрали вломники 370 зол.

— **Смерть б. посла Генрика Райцеса.** У Відні помер у 53 р. життя б. посол до австрійського парляменту, Генрик Райцес на серцеву недугу. Покійник вибраний був із Золочева і разом з послом Брайтером був госпітантом Українського Клюбу в австрійському парляменті.

— **Розкопки на Рад. Україні.** Археольоґічна експедиція вислана з Академії Наук у Ленінграді відкрила біля села Костинкини (Вороніжчина) людську оселю зперед 25.000 літ. В селі знайшли домашне знаряддя та кілька різьблених камяних і кістяних статуеток.

— **Американець про Радянщину.** До Ню Йорку вернувся Джордж Гаверд Мак Келлі з 18-иденної подорожі по Радянщині. Приїхав він туди вантажним кораблем, перебраний моряком; найдовше перебував він у Ленінграді та в Москві. Кілька разів більшовицькі розвідчики от-от мали його зловити та вдалося йому висмикнутися з їх тепет. За те, що висів із трамвайного воза не тудою, куди слід; що кинув недокурок папіроски на долівку довелося йому платити грошеву гривну; одначе міста на Радянщині дуже занедбані та брудні. В розмові з робітниками замітив Мак Келлі, що ні-один із них не балакає нічого про уряд, а коли про щонебудь розмовляє — оглядається на всі боки та зовсім не сміється. Робітники на Радянщині живуть так нужденно, що нюйорські безробітні мають більше вигоди і волі, як заняті працею в червоному „раю". Людське життя на Радянщині не має ніякого значіння; чужинці, що хвилево перебувають у Більшовії, наражені на смерть таксамо як і місцеві піддані, як що вони не є представниками якоїсь загально звісної установи. Між робітниками поширюється комунізм і безбожність усякими засобами. Про Америку кружляє поголоска, що це країна неволі та нужди для робітників. За ціну американської папіроски можна без перешкод зайти і одержати перепустку до тих місць, куди не отвирає дверей закордонний пашпорт.

— **У кількох словах.** Підчас першого висвітлювання трьохвимірової фільми в одному голівудському кіні було присутних лише 8 осіб. — Англійський король доручив новим міністрам печатки відібрані від членів попереднього уряду. — У Брюселі підписали договір про забезпечення польських гірників у Бельгії та бельгійських у Польщі. — У Навмбурґу (Саксонія) найшла поліція у столяря стальгельмівця великий склад зброї, між іншим три скоростріли та 112 крісів. — В Гавенштайні (Баденія) привалила скеля 15 робітників, які працювали в каменоломі. Досі видобули 5 трупів і двох важко ранених. — До кровавої боротьби ґітлерівців і райхсбанерівців прийшло в Евтіні; 1 ґітлерівець вбитий, 15 осіб ранених. — Багато орґанізацій домагається переіменування Твeру на Калінін (Радянщина). — З німецьких банків вибрали приватні люди 1 міл. марок ощадностей. — Помер винахідник скорострілу Нютон Левіс в Англії. — До Будапешту вернувся гр. Бетлен і хоче брати чинну участь у політичному житті.

— **По широкому світі.** Новий бюджет Угорщини передбачує дальшу знижку заробітної плати державних службовиків на 15 проц. — Представники пруської аристократії вступають в ряди ґітлерівців. — У виборах до громадського самоврядування у Бременгафен побідили ґітлерівці; здобули вони 9 мандатів, комуністи 5, праві партії 9 мандатів. У Сонебергу здобули ґітлерівці 10 мандатів, комуністи 1. — Чілійський сенат вирішив відібрати б. през. Ібанезові ґенеральський ступень і поставити у стан обвинувачення міністра війни за припинення комуністичного денника. — Бельґійський Банк одержав нову посилку золота вврт. 850.000 ам. доля-рів. — Підчас конференції премієра Румунії Йорги в Сорбоні гурт 30-и комуністів домагався відокремлення Бесарабії від Румунії; кількох із них арештовано.

— **Новітні поганки.** В Шікаґу повстала нова поганська релігія „поклонниць сонця". Новітні поганки урядили собі храм у теремах міліонера над озером Мішіґен; належать до них жінки з найкращого товариства. Найвищою жрекинею поганок є пані Ліндзей, вдова... будівничого. Одиноким мужчиною, що обертається серед поганок є „пророк" Адуш Гальніш. Поклонниці сонця моляться до „індійського бога сонця" — яким іменували дванацятьлітного хлопчину В. Ліндзея, що одержав у спадщині від батька міліон долярів. Його мати, найвища жрекиня, оповістила, що її покійний чоловік був лише опікуном Віліяма, котрий є божеського походження. Нещасний хлопчина може попав би врешті у лічницю божевільних, бо півбожевільні поклонниці годували свого „живого бога" лише виноградом і поїли пивом. „Індійський бог сонця" висох на скипку... На домагання стрия „живого бога" зайнялася справою поліція. Зробила наступ на тереми „поклонниць сонця" саме тоді, коли двацять пестро прибраних жінок танцювало якийсь божевільний танок довкола свого бога, причепуреного у дорогу східну одежу вкриту самоцвітами, що сидів на золотому престолі. Поліція виломила двері храму; жінки з великим вереском намагалися прогнати поліцію й оборонити свого бога. Пророк кинув страшний проклін, але це... не здержало поліції. Ціле товариство опинилося в холодній, а виголоднілий бог сонця заїдає смачні обіди у свого стрия.

З судової салі.

Б. Кравців і 13 тов. перед львівським судом.

(Сімнацятий день розправи за державну зраду.)

Вівтіркову розправу заповнили майже в цілости вниски оборонців, на переслухання відводових свідків і переведення доказів, що відтяжують обвинувачених. Щойно при кінці розправи в тому дні предсідник зарядив переслухання 4-ох відводових свідків зі Снятина, на яких покликалася вчора оборона, коли йшло про ствердження алібі Книша. Того самого дня завізвано їх телеграфічно на вівтіркову розправу. Ці свідки це: *Микола Бажанський*, абс. фільософії, *Текля Бажанська*, його мати, *Евгенія Керницька*, укінчена гімназистка і *Вероніка Дутчакова*, касієрка Нар. Торговлі — всі зі Снятина.

ВНЕСКИ ПОСЛА Д-РА БІЛЯКА.

Іменем обвинуваченого *Прокопа Матийціва* поставив оборонець д-р *Біляк* низку внесків на допущення ось таких свідків:

1) Д-ра Володимира Горбового, конц. адв. в Долині; 2) Осипа Майхровича, директора кооперативи в Долині; 3) Петра Федорова, студента університету в Кракові, на обставину, що обв. Прокіп Матийців мав з постерунковим державної поліції Срочинським конфлікт на тлі особистім і цей постерунковий відгрожувався обвинуваченому ріжними неоправданими доносами. Він саме є також автором необоснованого доносу про те, начеби обв. Матийців був повітовим командантом УВО в Долині.

4) Д-ра Івана Сохацького, адвоката; 5) Петра Миговича, директора Повітового Союзу Кооператив в Калуші; 6) Івана Ступницького — всіх з Калуша, які потвердять, що обв. Матийців був занятий від 1929 р. при Пов. Союзу Кооператив у Калуші в характері люстратора, що працював в північно-східній і південній части калуського повіту. Ці части не межують з повітом Долина. Про кожний виїзд обв. Матийціва рішала Дирекція ПСК і так само виїзд до Медині 28. серпня 1930. наступив на виразне припоручення Дирекції ПСК в Калуші.

7) о. Н. Яціва, гр.-кат. пароха і 8) Дмитра Коржинського — обох з Медині, почта Войнилів, на обставину, що обв. Матийців 28. серпня 1930 р. брав як люстратор ПСК участь у Загальних Зборах місцевої кооперативи і по зборах цьогож таки дня виїхав до Войнилова.

9) Юліяна Зелика, кооператора у Войнилові на обставину, що 29. і 30. серпня 1930 р. обв. Матийців перебував постійно у Войнилові, що 30. серпня 1930 р. вчасним ранком обв. Матийців одержав з Калуша телефонічне повідомлення за посередництвом Петра Цимбалістого в Войнилова, що за ним шукає поліція, яка виїхала за ним до Войнилова, що обв. Матийців лише тому рішився відложити виїзд до лікаря у Львові, щоби очікувати на приїзд поліції і вияснення справи. Командантові постерунку у Войнилові було добре відомим, що обв. Матийців ночував в домі інж. Дурбака у Войнилові.

10) Петра Цимбалістого у Войнилові — це саме, що й св. Юліян Зелик а з окрема, що одержав від дир. Петра Миговича з Калуша телефонічне звідомлення про те, що поліція шукає за Матийцівим і він про це Матийціва повідомив, дальше тогож свідка на перебіг ревізії в домі інж. Дурбака

11) Павла Дурбака у Войнилові на обставину, що Йосель Швальб з Войнилова 30. серпня 1930 р. в годинах полудневих оповідав йому, що дістав приказ від поліції слідити кожний крок Матийціва та на обставину, що при задержанні Матийціва в домі цього свідка не переведено ніякої ревізії, а поліція просто з його дому пішла до дому інж. Дурбака.

12) Йоселя Швальба з Войнилова; 13) Василя Куша з Побережа на це саме, що й свідка Павла Дурбака.

14) Врешті свідка Петра Максимяка кооператора в Калуші на обставину, що обв. Матийців виїхав з Калуша 28. VIII. 1930 р. в год. 3. попол., вкінці на відчитання зізнань свідка учительки Анни Дурбак на обставину, що 30. серпня 1930. р. рано була присутна як обв. Матийців виймав зі своєї течки рушник і прибори до миття, бачила точно зміст течки і в тій течці рішучо не було ані пакету, з матеріялом вибуховим, ані „Сурми".

ВНЕСКИ Д-РА ГАНКЕВИЧА.

Д-р *Ганкевич* поставив теж в імени обв. *Володимира Андрущака, Дмитра Вирсти, Богдана Кордюка, Зенона Пеленського* і *Богдана Кравціва* низку внесків.

В справі обв. Андрущака запропонував кільканацятьох свідків — Яр. Карпевича, Сеніва, Галібея, Е. Полотнюка і Р. Рака, які можуть ствердити, що Андрущак належав разом з ними до водного гуртка „Чорноморців" і коли вони літом монтували моторове човно й тоді він мав нагоду познайомитися з Дачишином, який до них заходив. Тимчасом акт обвинувачення каже, що Андрущак познайомився з Дачишином щойно після Бібрки.

Дальше свідки Е. Васяк і Ст. Вісьневська, поліц. функціонарі мали би ствердити, що хоч Андрущак сказав на початку все, що знав, всеж таки вони його побили.

На доказ непричасности в закидуваному Вирсті злочині затирання слідів просить д-р *Ганкевич* покликати як свідків Н. Поритка, В. Бурачка і Дм. Гавриліва з ПСК в Рогатині. Обв. Виста працював з ними в д. 30. і 31. VII. 1930 від год. 8—1. і 3—6-ої вечором в канцелярії ПСК і з ніким там не стрічався. Натомість від 25—27. липня м. р. він був на кооперативній люстрації в Галичі. Акт обвинувачення закидує, що якраз в тих днях приїздили до Вирсти Книш з Максимюком. Цю обставину ствердять також д-р О. Меркун, адвокат з Галича, П. Федунків, А. Терпиляк, О. Яценович, які бачили Вирсту в ПСК у Галичі.

Про це, що Вирсту обтяжив у слідстві неправдиво Максимюк, свідчать ще краще німі свідки — документи і деякі факти. Передовсім книги персонального руху в ПСК в Рогатині, де є запротокольований виїзд Вирсти 25.—27. VII. м. р. на провінцію. Так само речинці виїзду поїздів зі Львова до Рогатина не годяться з тим, що сказав Максимюк.

Дотично обв. *Кордюка* пропонує оборонець покликати на свідків Вол. Савицького і Яр. Макарушку, студентів зі Львова. Вони то підчас прогульок в Карпати назвали жартом худого Кордюка „Дік" (грубий). Тимчасом ради. Івахів сказав, що це його строго конспіраційне псевдо в ОУН. Панни *Лялюся* і *Даруся Федаківні*, мр. *Ю. Старосольський, М. Дрогомірецький, Марійка Рогожа* і *І. Мрин* можуть сказати, що хоч й їздили на лещетарські прогульки до Ворохти, то ніколи між ними не було Кордюка. Ба що більше, на основі власного „вивіду" скажуть, що Кордюк не вміє взагалі їздити на лещетах. Це тому, щоби відперти твердження свідка поліц. аґента Дембіцького.

Пропонує дальше переслухати в характері свідків Ст. Халуса, Магд. Федорику і Гр. Голинського на доказ, що вони зовсім не знають Кордюка, а між список його попали випадково. Ант...

ром статтей, заквестіонованих у обв. Кордюка п. з. „Як Пілсудський видавав газету" і „Про замах на царя Олександра II." є О. *Пашкевич*. Він передав їх Кордюкові як ближче знакомому з редактором „Неділі", щоби помістив їх у тому органі. Цей дебютант журналістичного звання може це все підтвердити.

Вкінці д-р Юрій Полянський, д-р Я. Пастернак — оба кустоси Музею ім. Т. Шевченка у Львові та А. Т. Фіголь, проф. Ю. Рудницький, д-р Ю. Кордюк і його жінка Лукія і д-р М. Музика можуть ствердити, що обв. Кордюк як молодий науковий робітник цікавився деякими научними квестіями, що вимагали поїздок по Галичині, а зокрема дуже діяльно працював над призбиранням матеріялу до видання провідника по Галичині. Це все, щоби відперти закиди акту обв. і свідка Дембіцького, що Кордюк їздив по Галичині і організував саботажеву акцію та кольпортував „Сурму".

Вкінці пропонує відчитати научні праці обв. Кордюка м. ін. розвідку про ґеольоґічну прогульку до Битькова, як доказ, що Кордюк працював науково.

На черґу приходять внески д-ра *Ганкевича* щодо обв. *З. Пеленського*. Щодо закиду акту обв. що „Укр. Голос" діставав субвенції з ОУН, то свідки *о. І. Туркевич*, парох у Львові, *Ю. Сасик* з Борислава, Н. *Кноллер*, власник друкарні з Перемишля, *Н. Доротяк*, столярський мистець, *К. Марченко, Ів. Пославський і Евген Зибликевич* всі з Перемишля, хоч цей останній хвилево є в Бриґідках у Львові, подадуть цьферні дані про невідрадний стан „Українського Голосу", підписувані векслі, довги в друкарні і т. п. Також контракт купна-продажі, заключений між дотеперішнім власником „У. Голосу" проф. Греголинським і ред. Пеленським будуть доказом, хто є власником „У. Г."

Покликати на свідків: *Д-ра Дмитра Левицького*, адвоката і президента УНДО, *Василя Мудрого*, редактора „Діла", а вони ствердять, що неправдиве є твердження акту обвинувачення, начеб між обвинуваченими й обома покликаними свідками були якісь неприязні відносини, а навпаки, як довго обвинувачений був за кордоном кореспондентом „Діла" і після повороту до краю були між ними нормальні відносини. Свідки ствердять, що колиб обвинувачений належав до нелеґальної орґанізації, не булиб удержували з ним контакту, не дали би йому місця у свойому часописі. Свідки ствердять, що обв. Пеленський належить до Укр. Націоналістів, які в своїй тактиці йшли й ідуть нераз у розріз з партією УНДО, однак їх діяльність є леґальна, не послугуються нелеґальними засобами, як саботажі, підпали, атентати і т. д. та не мали і не мають нічого спільного з УВО.

Вкінці просить покликати на свідків д-ра *Матвія Стахова*, редактора „Громадського Голосу" у Львові, *Володимира Темницького*, радного міста Львова, б. міністра закорд. справ УНР. Оба свідки є представниками двох ріжних партій, а саме д-р Матвій Стахів є редактором і членом Центрального Комітету УСРП, а Володимир Темницький членом Центрального Комітету УСДП. Ці обі партії відносяться неґативно до націоналістичного руху серед українського народу, як взагалі і до націоналістів інших народів, одначе ствердять, що укр. націоналістичний рух, якого представниками є між іншими обв. Кравців і Пеленський ведуть леґальну працю і вдержують взаємини з націоналістичним рухом на Великій Україні.

Пропонує, щоби суд за посередництвом мін. закорд. справ ствердив, що майора фон Фоша не було і нема в нім. ґен. штабі, а тимсамим є неправдиве звідомлення внутрішньої розвідки, на яку покликувався п. радн. Івахів.

Вкінці просить відчитати книжку Віталія Юрченка „Пекло на землі" на обставину, що націоналістичний рух на В. Україні зростає з неймовірною скорістю і що більшовицький уряд найстрашнішими репресіями, а м. ін. висиланням тисячів українського населення, селянства, робітників і інтеліґентів на Соловки старається знищити цей укр. націоналістичний рух. Це явище має характер не одиничний, але масовий.

Перечитання цієї книжки є тим більше потрібне, що слуханий як знавець, п. радн. Івахів не вмів ствердити цього явища.

Докінчення розправи з вівтірка переносимо з технічних причин до найближчого числа. В середу розправа не відбудеться з причини державного свята.

—o—

СПОРТ.

З Ліґи.

По недільних змаганнях здобула остаточно мистецтво Ліґи на цей рік краківська Гарбарня, а за друге і третє місце в табелі змагатимуться ще Висла, Леґія і Поґонь. Варта займе в найліпшому разі 4-е місце. При кінці табелі ситуація дальше неясна. В найгіршому положенні опинилася Лехія, якої доля вирішиться вже в цю неділю на змаганнях з Поґонею. — В неділю 15. ц. м. змагаються такі ліґові дружини: Лехія—Поґонь у Львові, Рух—Чорні у Вел. Гайдуках, Варшавянка—Варта у Варшаві. — До Ліґи входить після побідного закінчення міжокружних змагань дружина 22. п. п. з Седлец.

За кордоном.

Цюріх. Віенна—ВАЦ 3:2 (1:2). Розіграні в Швайцарії між двома віденськими дружинами змагання за чашу середущої Европи при участи 20.000 видців закінчилися незначною перемогою Віенни. Відплатні (фінальні) змагання розіграють ці дружини в четвер 12. ц. м. у Відні.

Праґа. Славія—Спарта 3:1 (2:0). Змагання за мистецтво. 30.000 видців.

Будапешт. Мадярщина—Швеція 3:1 (2:0). Міждержавні змагання. 12.000 видців.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

IAK POWSTAŁA, CZEM JEST I CO ROBI RADA ORGANIZACYJNA POLAKÓW ZAGRANICY. Ст. 30. 1931.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник. Р. V. Ч. 2. Листопад 1931. Зміст: Я. Пастернак: Ліхтарні померших. Н. Дорошенко: З минулого української книжки. І. Крипякевич: Історичні проходи по Львові. Я. Пастернак: Що кожний повинен знати з археольоґії. В. Щурат: Ті, що нас будили. Ю. К.: Памяти перших лепетарів. М. Творидло: Господарська кріза й кооперація. — Загадка комет. — Поворот Малиґіна. — Муравлі в боротьбі. — Мозок. — Про враження умираючих. — Едісон. — Нова кельтійська знахідка. — С. О. Ф-а: Провідник Індії — Магатма Ґанді. — Нова війна в Манджурії. — Повітряний транспорт. — О. Фацієвич: Цікаві прояви з життя рослин. — З чого живуть комарі? — Самоходи й тужець. — Нова Зеляндія. — Колесо. — Пожиток із риб-людоїдів. — А. Ірасек: Песиголовці. — Вісти з „Просвіти": І. Похорони М. Галущинського. II. Свято книжки. — Внутрішня позичка. — Свято „Просвіти". — Видання. — Орґанізація. — Від Редакції. — Бібліоґрафія.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, економічно-суспільний місячник. Р. IV. Ч. 11 Листопад 1931. Зміст: На окраю днів. К. Коберський: „Структуральні проблеми". І. Мартюк: Експорт яєць із Галичини за рік 1930. А. Животко: У.С.Р.Р. в 1931 р. Г. Няньчук: Що маємо по черзі? О. Мицюк: Піонір української економ. науки С. Подолінський. Е. Храпливий: Хліборобське шкільництво в Ч. С. Р. І. Блажкевич: Кого вдоволяє теперішнє Г. К. Ч.? З життя української кооперації.

КООПЕРАТИВНІ ВІСТІ, економічно-кооперативний двотижневик. Р. І. Ч. 16. Львів, 1. листопаду 1931.

ВОГНІ, часопис для української молоді. Р. І. Ч. 8. Листопад 1931.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ÉCONOMIQUES ET SOCIAUX, Rome. XXII-e Année, octobre 1931. № 10.

POLACY ZAGRANICĄ. P. II. Nr. 10. Październik 1931.

•••••••••••••••••••••••••••••••

Тисяча інвалідів УГА жде на поміч суспільности. Вшануйте їхні заслуги в місяці листопаді.

•••••••••••••••••••••••••••••••

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 10. XI. н. р. за масло експортове та десерове пріма 3·20 зол., за літру молока 28—29 сот., літру сметани 1·20 зол., копу яєць 6·70—6·80 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа, 11. листопаду год. 7·30 веч. „Тінь"

Четвер, 12. листопаду, година 7·30 веч. „Вакації Донжуана" (премєра).

Театр Ріжнородностей:

Середа, 11. листопаду год. 7·30 веч. „Вірна любка" ком. в 3. актах М. Фіялковського.

Четвер, 12. листопаду, година 7·30 веч. „Вірна любка".

Кіна.

АПОЛЬО: „Фра Дияволо" (в головній ролі італійський співак Тіно Патієра).

КАСІНО: Звукова фільма „Жоржетине кохання".

КОПЕРНИК: „Марлена Дітріх як Х-27".

ЛЕВ: „Африка говорить". 100 проц. звукова фільма.

МАРУСЕНЬКА: „Марлена Дітріх як Х-27".

МІРАЖ: „Втеча від кохання".

ОАЗА: „Король джезу".

ПАЛЯС: Звукова фільма „Ліліом" (на основі Фр. Мольнара).

ПАН: „На крок від ганьби". Поліцмайстер Таґеєв".

ПАСАЖ: „Кабалерова пісня" (Кен Мейнард), американська комедія та звуковий додаток.

ПРОМІНЬ: „Чудеса в Масабельських горах".

СОНЦЕ: „З дня на день" і додатки.

СТИЛЕВЕ: „Під кришами Парижа".

УПХА: „Бруковий метелик" (Мей Вонг), „Гасанова Пімста" (Том Мікс).

ХИМЕРА: „Король Парижа" (Іван Петрович).

Програма радіо.

Пятниця 13. листопаду 1931.

Ляйпціґ (259,3) 20·30 Концерт. **Брно** (341,7) 19·30 Опера. **Льондон** (356,3 22·00 Оперетка. **Гамбурґ** (372,2) 18·35 „Людина та машина". **Букарешт** (394,2) 20·00 Конц. **Сотенс** (403,8) 20·20 Концерт. **Берлін** (419) 20·20 Концерт. **Харків** (426) 15·00, 18·00, 20·00 Концерти. **Рим** (433,2) 19·05 Концерт. **Лянґенберґ** (472,4) 17·00 Концерт. **Праґа** (486,2) 21·00 Концерт. **Міляно** (500,8) 21·15 Концерт. **Брукселя** (508,5) 21·00 Концерт. **Відень** (516,4) 20·30 Оперетка. **Рига** (524,5) 19·03 Концерт. **Мінхен** (532,9) 20·40 Народня музика. **Будапешт** 550,5) 21·50 Циганська музика. **Осльо** (1071,4) 20·00 Концерт. **Калюндборґ** (1153,8) 20·10 Хор. **Москва** (1481) 17·00 Література. **Кеніґсвустергавзен** (1634,9) 1·30 Домашня музика. **Париж** (1724,1) 17·45 Грецька музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 12. листопаду 1931.

Львів (380,7) 11·40 Перегляд краєвої преси ПАТ. 11·58 Час із Варшави. 12·35 Концерт. 15·05 Господарська оповістка. 15·50 Програма для дітвори. 16·20 Навчання французької мови. 17·35 Концерт. 18·50 Всячина. 19·15 Листування. 19·45 Радієвий денник. 20·00 „Дон Кіхот із Манчі". 20·15 Концерт. 24·20 „Без пашпортів і віз". Грамофонові круги: 15·25, 16·40, 17·05, 19·40.

†

Бронислав Старецький

Ем. гімназ. проф. у Тернополі

заосмотрений Св. Тайнами помер по довгих і тяжких терпіннях дня 10. листопада 1931 р. проживши 75 літ.

Похорон відбудеться дня 12. листопада 1931 р. в год. 2. поп. з крипти костела ОО. Бернардинів на Личаківський цвинтар, на котрий запрошує Кревних, Приятелів, Знакомих та побожних християн, горем прибита

РОДИНА.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.